
ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

О. М. Федьков (Київ)

Угорський вчений у відділі історії України XIX — початку XX століття

18 жовтня 1991 р. відбулася зустріч угорського вченого з Центру вивчення Східної і Центральної Європи Будапештського економічного університету Тібора Міклоша Поповича з співробітниками та аспірантами відділу історії України XIX — початку XX ст. Інституту історії України АН України.

Гість (дипломований географ, економіст, зокрема з туризму) розповів про свої наукові інтереси та завдання Центру, у якому він працює. Т. М. Попович особисто вивчає проблеми економічної історії Югославії та України. В Центрі ж вивчення Східної й Центральної Європи, де працює 15 дослідників — фахівців з історії, економіки, географії, етнографії, демографії тощо, пріоритет віддано історії (переважно соціально-економічній) країн-сусідів Угорщини, зокрема, України. Основними темами таких студій є: 1) розвиток сільського господарства з XVIII до початку XX ст і 2) розвиток міст та сіл у той же період. Особливістю досліджень є те, що вони мають прикладний характер. Такі умови, як пояснив професор Попович, диктує ринок.

Далі гість висловив свої міркування щодо сьогоденних проблем економіки, екології та демографії України, заявив про можливе співробітництво Центру, який він репрезентує, з відділом.

Інформація Т. М. Поповича викликала значний інтерес у присутніх на зустрічі, адже вони досліджують проблеми, які перегукуються з тематикою будапештського Центру. Гість познайомився з науковцями відділу та їх доробком, який може зацікавити угорських колег. Були названі проблеми, що досліджуються: історія селянства у XIX ст., формування буржуазії, соціально-економічна історія початку XX ст., розвиток важкої промисловості на Україні, історія міст Правобережної України у 2-й половині XIX ст., акціонування сільськогосподарського машинобудування тощо.

Т. М. Попович відповів на запитання присутніх. У бесіді, що відбулася під час зустрічі, висловлювалися думки щодо проблем історії й сучасних міжнародних економічних та політичних відносин, зокрема українсько-угорських. На закінчення завідуючий відділом д-р іст. наук, професор В. Г. Сарбей висловив сподівання на плідотворну співпрацю українських і угорських вчених.

С. П. Колодезева (Київ)

Захист докторської дисертації А. К. Тичиною

27 вересня 1991 р. на засіданні спеціалізованої ради по захисту дисертацій при Інституті історії України АН України відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня доктора історичних наук професором

кафедри політичної історії і політекономії Ізмаїльського педінституту А. К. Тичиною на тему: «Соціально-політичні аспекти управління промисловістю в 20-х — на початку 30-х років: історичний досвід і уроки».

Провідна організація — Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка. Офіційні опоненти: д-р іст. наук, проф. З. Г. Лихолобова (Донецький держуніверситет), д-р іст. наук, проф. В. О. Романцов (Київський інститут легкої промисловості), д-р іст. наук, проф. В. М. Курило (Київський інститут іноземних мов), а також неофіційний опонент — д-р іст. наук, проф. М. В. Коваль (Інститут історії України АН України) відзначили актуальність, високий науково-теоретичний рівень і практичну значимість дисертації.

На вченій раді констатовалося, що автор дисертації зробив значний вклад у вивчення соціально-політичних аспектів управління виробництвом в 20-ті — на початку 30-х років.

На автореферат дисертації надійшло 4 відгуки від кафедр вищих навчальних закладів Києва, Одеси, Полтави, Кам'янця-Подільського.

Спеціалізована рада ухвалила порушити клопотання перед ВАК СРСР про присудження А. К. Тичині вченого ступеня доктора історичних наук.

Маковійчук Іван Михайлович

17 жовтня 1991 р. після тяжкої тривалої хвороби обірвалося життя д-ра іст. наук Івана Михайловича Маковійчука. Фатальна обставина — він помер у день свого народження, коли йому сповнився 61 рік. Передчасна смерть не дала можливості реалізувати повною мірою всі його творчі сили, талант науковця, дослідника.

Іван Михайлович народився в Літинському районі на Вінниччині в сім'ї селян і з дитинства привчився до тяжкої праці на землі. Його трудовий шлях розпочався у районній газеті, де він працював після закінчення педучилища. Здобувши вищу журналістську освіту, Маковійчук трудився в республіканській молодіжній пресі, потім — на посаді заступника редактора газети «Вінницька правда», а згодом — у підрозділі журналістської сфери апарату ЦК КПУ. Без відриву від основної праці підготував і успішно захистив кандидатську дисертацію.

Усе своє життя Іван Михайлович ділив свій інтерес між журналістикою та історичною наукою. Останні 15 років були пов'язані з Інститутом історії України АН України, де він пройшов шлях від старшого наукового співробітника до завідуючого відділом сучасної історії. Тут найбільш повно розкрився талант ученого — перу його належить близько десяти колективних та індивідуальних монографій, понад 120 наукових та науково-популярних публікацій. І. М. Маковійчук підготував вісім кандидатів наук.

Відійшов з життя Іван Михайлович, толерантна, доброзичлива, непересічна людина. Пам'ять про нього залишиться в наших серцях.